

U S T A W A

z dnia

o wyrobach zawierających azbest^{1), 2)}

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) obowiązki użytkującego wyroby zawierające azbest;
- 2) obowiązki w zakresie ochrony osób narażonych na działanie azbestu;
- 3) obowiązki w zakresie usuwania lub zabezpieczania wyrobów zawierających azbest;
- 4) prowadzenie Bazy Azbestowej;
- 5) zasady wpisu do rejestru jednostek szkoleniowych;
- 6) zasady zapewnienia opieki socjalnej i zdrowotnej dla pracowników zatrudnionych w warunkach narażenia na działanie azbestu.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) azbest – włókniste krzemiany:
 - a) azbest aktynolitowy, nr CAS 77536-66-4,
 - b) azbest amozytowy (gruenerytowy), nr CAS 12172-73-5,

¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywy:

- 1) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/148/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy (wersja ujednolicona) (Dz. Urz. UE L 330 z 16.12.2009, str. 28, Dz. Urz. L 198, 25.07.2019, str. 241, Dz. Urz. UE L 2023/2668 z 30.11.2023);
- 2) dyrektywę Rady z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie ograniczania zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu (87/217/EWG) (Dz. Urz. UE L 085 z 28.03.1987, s. 40, Dz. Urz. UE L 377 z 31.12.1991, str. 48, Dz. Urz. L 122 z 16.05.2003, str. 36, Dz. Urz. L 150 z 14.06.2018, str. 155, Dz. Urz. C 241 z 29.08.1994, str. 21).

²⁾ Niniejszą ustawą:

- 1) zmienia się ustawy: ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustawę z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawę z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, ustawę z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, ustawę z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych oraz ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- 2) uchyla się ustawę z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest.

- c) azbest antofilitowy, nr CAS 77536-67-5,
 - d) azbest chryzotylowy, nr CAS 12001-29-5,
 - e) azbest krokidolitowy, nr CAS 12001-28-4,
 - f) azbest tremolitowy, nr CAS 77536-68-6
- sklasyfikowane jako substancje rakotwórcze kat. 1A zgodnie z częścią 3 załącznika VI do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, str. 1, z późn. zm.³⁾);
- 2) emisja azbestu – bezpośrednie lub pośrednie wprowadzanie azbestu do środowiska, powstające w wyniku:
 - a) użytkowania obiektów, urządzeń lub instalacji,
 - b) wykonywania prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest,
 - c) transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest;
 - 3) instalacja – instalację, o której mowa w art. 3 pkt 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.⁴⁾), w której znajdują się wyroby zawierające azbest;
 - 4) obiekt – obiekt budowlany, o którym mowa w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, 834, 1222, 1847 i 1881), w którym znajdują się wyroby zawierające azbest;
 - 5) odpady zawierające azbest:
 - a) usunięte wyroby zawierające azbest,

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 235 z 25.09.2009, str. 1, 16 z 20.01.2011, str. 1, 83 z 19.04.2011, str. 1, 149 z 21.06.2013, str. 1, 158 z 01.07.2013, str. 1, 216 z 13.08.2013, str. 1, 261 z 23.10.2013, str. 5, 179 z 01.12.2013, str. 3, 167 z 26.06.2014, str. 36, 350 z 01.06.2015, str. 1, 167 z 01.01.2016, str. 36, 349 z 21.12.2016, str. 1, 197 z 01.01.2017, str. 10, 195 z 01.06.2017, str. 11, 116 z 01.06.2017, str. 1, 156 z 01.02.2018, str. 1, 195 z 01.03.2018, str. 11, 116 z 01.12.2018, str. 1, 117 z 03.05.2019, str. 8, 198 z 26.07.2019, str. 241, 115 z 01.12.2019, str. 1, 44 z 01.12.2019, str. 1, 214 z 01.12.2019, str. 72, 78 z 01.01.2020, str. 1, 6 z 01.01.2020, str. 8, 251 z 01.05.2020, str. 1, 86 z 17.10.2020, str. 1, 379 z 14.11.2020, str. 1, 379 z 14.11.2020, str. 3, 133 z 10.05.2021, str. 5, 176 z 08.06.2021, str. 1, 44 z 01.10.2021, str. 1, 400 z 01.10.2021, str. 16, 261 z 01.03.2022, str. 2, 188 z 17.12.2022, str. 27, 93 z 20.04.2023, str. 7, 176 z 31.07.2023, str. 3, 129 z 01.12.2023, str. 1, 93 z 18.11.2024, str. 7, z 10.12.2024, str. 2865 oraz 176 z 01.02.2025, str. 6.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 834, 1089, 1222, 1847, 1853, 1881, 1914, 1940 i 1946.

- b) usunięte produkty i wyroby, w tym wyroby budowlane, które w okresie wykorzystywania przylegały do wyrobów zawierających azbest i były narażone na działanie azbestu,
 - c) zużyta odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej, w tym odzież ochronna, stosowane przez osoby narażone na działanie azbestu,
 - d) zużyte filtry włókninowe z elementów filtracyjnych maszyn i urządzeń stosowanych przy pracach polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest
- będące odpadami, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, 1597, 1688, 1852 i 2029 oraz z 2024 r. poz. 1834, 1911 i 1914);
- 6) osoba narażona na działanie azbestu – każda osoba fizyczna, która może być narażona na działanie azbestu w związku z wykonywaniem pracy zarobkowej lub pełnieniem czynnej służby wojskowej;
 - 7) starosta – starostę lub prezydenta miasta na prawach powiatu;
 - 8) urządzenie – urządzenie, o którym mowa w art. 3 pkt 42 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, w którym znajdują się wyroby zawierające azbest;
 - 9) użytkujący – właściciela obiektu, urządzenia lub instalacji, a w przypadku jego braku posiadacza samoistnego lub zarządcę;
 - 10) wykonawca prac:
 - a) pracodawcę, o którym mowa w art. 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277),
 - b) osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonującą działalność gospodarczą, jeżeli zatrudniają one inną niż pracownik osobę wykonującą pracę zarobkową,
 - c) osobę prowadzącą na własny rachunek działalność gospodarczą

– którzy wykonują lub nadzorują prace, w których występuje narażenie na działanie azbestu, w tym polegające na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest;
 - 11) wyrób zawierający azbest – produkt lub wyrób, w tym wyrób budowlany, w którym zawartość azbestu jest równa lub większa od 0,1% wagi całkowitej produktu lub wyrobu.

Art. 3. 1. Właściwość miejscową organów administracji publicznej w sprawach uregulowanych w ustawie ustala się według miejsca położenia obiektu, urządzenia lub instalacji, chyba że ustawa stanowi inaczej.

2. Odwołanie od decyzji dotyczącej zezwolenia na usuwanie lub zabezpieczanie wyrobów zawierających azbest przysługuje do samorządowego kolegium odwoławczego za pośrednictwem organu, który wydał decyzję.

Rozdział 2

Obowiązki użytkującego

Art. 4. 1. Użytkujący przeprowadza inwentaryzację wyrobów zawierających azbest przez sporządzenie spisu z natury lub na podstawie dostępnych dokumentów przedstawiających stan obiektu, instalacji lub urządzenia.

2. Na podstawie wyników inwentaryzacji użytkujący sporządza deklarację dotyczącą wyrobów zawierających azbest, zwaną dalej „deklaracją”.

3. Deklaracja zawiera:

- 1) dane użytkującego:
 - a) imię i nazwisko lub firmę (nazwę),
 - b) adres siedziby,
 - c) adres do korespondencji,
 - d) numer telefonu, jeżeli posiada,
 - e) numer identyfikacji podatkowej NIP, jeżeli został nadany;
- 2) dane dotyczące lokalizacji wyrobu zawierającego azbest:
 - a) nazwę obiektu, urządzenia lub instalacji,
 - b) adres obiektu,
 - c) identyfikator działki ewidencyjnej, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 i 1824);
- 3) dane dotyczące wyrobu zawierającego azbest:
 - a) rodzaj zabudowy, instalacji albo drogi utwardzonej odpadami zawierającymi azbest,
 - b) rodzaj wyrobu,
 - c) masę lub ilość wyrobu,
 - d) plan sytuacyjny położenia wyrobu,
 - e) planowany rok usunięcia lub zabezpieczenia wyrobu,

- f) datę usunięcia lub zabezpieczenia wyrobu,
- g) masę odpadów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia,
- h) masę lub ilość zabezpieczonych wyrobów.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wzór deklaracji, mając na uwadze zróżnicowanie rodzajów wyrobów zawierających azbest, zabudowy, instalacji i dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest oraz ich lokalizację.

Art. 5. 1. Użytkujący składa deklarację do właściwego marszałka województwa w formie:

- 1) elektronicznej, lub
- 2) papierowej.

2. Użytkujący, który jest osobą fizyczną niebędącą przedsiębiorcą, składa deklarację do właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w sposób określony w ust. 1.

3. W przypadku zmiany danych, o których mowa w art. 4 ust. 3, użytkujący sporządza nową deklarację i składa ją do właściwego organu w terminie 30 dni od dnia zmiany danych, w sposób określony w ust. 1.

Art. 6. 1. Wójt, burmistrz, prezydent miasta lub marszałek województwa może dokonać weryfikacji obecności wyrobów zawierających azbest na terenie odpowiednio gminy lub województwa, zwanej dalej „weryfikacją”.

2. Weryfikację można przeprowadzić w ramach kontroli, o której mowa w art. 379 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

3. Weryfikacji dokonuje się:

- 1) na podstawie informacji zawartych w Bazie Azbestowej, o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 1 i 2, lub
- 2) na podstawie dokumentacji dotyczącej wyrobów zawierających azbest, lub
- 3) przez sporządzenie spisu z natury, lub
- 4) przy wykorzystaniu metod teledetekcyjnych – w odniesieniu do wyrobów zawierających azbest, które można zidentyfikować w ten sposób.

Art. 7. Wójt, burmistrz, prezydent miasta lub marszałek województwa może wezwać użytkującego do złożenia deklaracji bądź jej aktualizacji. Wezwanie zawiera pouczenie o treści art. 59 ust. 1.

Art. 8. 1. Użytkujący oznakowuje wyraźnie, czytelnie i w sposób widoczny:

- 1) urządzenia i instalacje;

- 2) pomieszczenia, w których znajdują się urządzenia i instalacje;
- 3) drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest niezabezpieczone trwale przed emisją azbestu.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, sposób i wzór oznakowania instalacji, urządzeń, pomieszczeń oraz dróg, o których mowa w ust. 1, uwzględniając potrzebę zapewnienia informacji o potencjalnym ryzyku narażenia na działanie azbestu.

Art. 9. 1. Użytkujący usuwa wyroby zawierające azbest w sposób niestwarzający zagrożenia dla środowiska oraz życia i zdrowia ludzi.

2. Użytkujący może zabezpieczyć trwale wyroby zawierające azbest w przypadkach określonych w art. 27 ust. 5.

3. Użytkujący powierza wykonanie czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, wyłącznie wykonawcy prac, który uzyskał zezwolenie na usuwanie lub zabezpieczanie wyrobów zawierających azbest, o którym mowa w art. 14 ust. 1.

Rozdział 3

Obowiązki w zakresie ochrony osób narażonych na działanie azbestu

Art. 10. 1. Wykonawca prac sporządza ocenę ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą, uwzględniając rodzaj i poziom narażenia na działanie azbestu.

2. Wykonawca prac konsultuje z osobami narażonymi na działanie azbestu lub ich przedstawicielami ocenę ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą.

3. Wykonawca prac weryfikuje sporządzoną ocenę ryzyka zawodowego, jeśli zachodzi podejrzenie, że jest niezgodna ze stanem faktycznym lub gdy nastąpiła zmiana narażenia na działanie azbestu mająca wpływ na warunki pracy.

4. Na podstawie oceny ryzyka zawodowego wykonawca prac zapewnia osobie narażonej na działanie azbestu niezbędne środki profilaktyczne zmniejszające ryzyko narażenia na działanie azbestu.

5. Wykonawca prac prowadzi dokumentację oceny ryzyka zawodowego oraz zastosowanych niezbędnych środków profilaktycznych.

Art. 11. 1. Wykonawca prac zapewnia osobom narażonym na działanie azbestu szkolenie w zakresie bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, zwane dalej „szkoleniem”.

2. Wykonawca prac zapewnia szkolenie niezależnie od zapewnienia szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 237⁵ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

3. Szkolenie przeprowadza się:

- 1) przed dopuszczeniem do pracy;
- 2) okresowo, nie rzadziej niż raz na 3 lata;
- 3) w przypadku zidentyfikowania dodatkowych potrzeb szkoleniowych.

4. Szkolenie odbywa się w czasie pracy i na koszt wykonawcy prac.

5. Szkolenie dostosowane jest do charakterystyki zawodu oraz konkretnych zadań i metod pracy, jakie wiążą się z tym zawodem.

6. Szkolenie obejmuje:

- 1) w zakresie podstawowym:
 - a) przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, z uwzględnieniem narażenia na działanie azbestu,
 - b) zastosowanie azbestu i jego właściwości,
 - c) środki i sposoby ochrony, w tym środki techniczne i organizacyjne minimalizujące narażenie na działanie azbestu,
 - d) zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych,
 - e) określenie rodzaju prac mogących spowodować narażenie na działanie azbestu,
 - f) szkodliwość azbestu dla zdrowia oraz ochronę zdrowia, w tym profilaktykę zdrowotną z uwzględnieniem edukacji antytytoniowej,
 - g) zasady postępowania z odpadami zawierającymi azbest, w szczególności sposoby opakowania i oznakowania odpadów zawierających azbest;
- 2) w zakresie rozszerzonym:
 - a) zagadnienia, o których mowa w pkt 1,
 - b) stosowanie maszyn i urządzeń podczas wykonywania prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest,
 - c) stosowanie środków mających na celu eliminowanie lub ograniczanie emisji azbestu podczas wykonywania prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest, w tym procedury dekontaminacji,

- d) instruktaż stanowiskowy dotyczący bezpieczeństwa wykonywania prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest.

7. Wykonawca prac zapewnia osobom narażonym na działanie azbestu szkolenie w zakresie podstawowym, o którym mowa w ust. 6 pkt 1.

8. Wykonawca prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest zapewnia osobom narażonym na działanie azbestu oraz osobom kierującym lub nadzorującym te osoby, odrębnie dla każdej z tych grup zawodowych, szkolenie w zakresie rozszerzonym, o którym mowa w ust. 6 pkt 2.

Art. 12. 1. Po zakończeniu szkolenia osoby narażone na działanie azbestu oraz osoby kierujące lub nadzorujące te osoby przystępują do egzaminu.

2. Uzyskanie pozytywnego wyniku z egzaminu potwierdza się zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia.

3. W zaświadczeniu o ukończeniu szkolenia wskazuje się:

- 1) miejsce i datę wydania zaświadczenia;
- 2) podstawę prawną;
- 3) imię i nazwisko uczestnika;
- 4) program szkolenia;
- 5) datę lub okres, w którym uczestnik odbył szkolenie;
- 6) czas trwania szkolenia w godzinach dydaktycznych;
- 7) firmę i adres wykonawcy prac kierującego uczestnika na szkolenie;
- 8) firmę i adres jednostki szkoleniowej;
- 9) indywidualny numer identyfikacyjny jednostki szkoleniowej w Bazie Azbestowej;
- 10) język szkolenia;
- 11) datę ważności zaświadczenia o ukończeniu szkolenia.

4. Z udziału w szkoleniu może być zwolniona osoba narażona na działanie azbestu, która przedłoży aktualne zaświadczenie o ukończeniu szkolenia zgodnego z oceną ryzyka zawodowego, która uwzględnia rodzaj i poziom narażenia na działanie azbestu.

5. Minister właściwy do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, kierując się potrzebą zapewnienia należytej ochrony zdrowia i życia osób narażonych na działanie azbestu, uwzględniając edukację antytytoniową, stosowane metody pracy przy usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest, a także dostępne środki i urządzenia ograniczające emisję azbestu, określi:

- 1) sposób przeprowadzania szkolenia w zakresie bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- 2) program szkolenia, uwzględniający część podstawową i rozszerzoną, a także potrzeby różnych grup zawodowych;
- 3) sposób przeprowadzenia egzaminu;
- 4) sposób dokumentowania szkolenia.

Art. 13. 1. Szkolenie przeprowadza jednostka organizacyjna prowadząca działalność szkoleniową w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 237⁵ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, zwana dalej „jednostką szkoleniową”.

2. Jednostka szkoleniowa jest obowiązana do uzyskania wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 48.

Rozdział 4

Obowiązki w zakresie usuwania lub zabezpieczania wyrobów zawierających azbest

Art. 14. 1. Wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie usuwania lub zabezpieczania wyrobów zawierających azbest wymaga uzyskania zezwolenia na usuwanie lub zabezpieczanie wyrobów zawierających azbest, zwanego dalej „zezwoleńiem”.

2. Zezwolenie jest wydawane w drodze decyzji przez starostę na wniosek wykonawcy prac.

3. Właściwość miejscową organu ustala się według miejsca zamieszkania lub siedziby wykonawcy prac.

4. Przedsiębiorca prowadzący działalność w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, przedsiębiorca zagraniczny lub inna osoba zagraniczna uczestnicząca w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, składa wniosek:

- 1) za pośrednictwem osoby upoważnionej do jego reprezentowania, zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 89), do starosty właściwego ze względu na siedzibę oddziału – jeżeli ustanowił oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) bezpośrednio do Prezydenta m.st. Warszawy – jeżeli nie ustanowił oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Wniosek zawiera:

- 1) imię i nazwisko lub firmę (nazwę);
- 2) adres miejsca zamieszkania lub siedziby;
- 3) adres do korespondencji;
- 4) numer identyfikacji podatkowej NIP lub europejski numer identyfikacji podatkowej;
- 5) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym lub innym właściwym rejestrze prowadzonym w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub innym państwie wraz z linkiem do tego rejestru;
- 6) numer w rejestrze zezwoleń na świadczenie usług w zakresie usuwania lub zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, prowadzonym w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, przedsiębiorców zagranicznych lub innych osób zagranicznych uczestniczących w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wraz z linkiem do tego rejestru;
- 7) główny i pozostałe kody PKD;
- 8) indywidualny numer rejestrowy, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- 9) wyszczególnienie rodzajów wyrobów zawierających azbest przewidzianych do usuwania lub zabezpieczania;
- 10) wyszczególnienie rodzajów odpadów zawierających azbest przewidzianych do wytworzenia;
- 11) opis sposobu wykonywania prac;
- 12) oświadczenie dotyczące sposobu gospodarowania odpadami zawierającymi azbest, z uwzględnieniem ich unieszkodliwiania;
- 13) oświadczenie o posiadaniu możliwości technicznych i organizacyjnych pozwalających należycie wykonywać działalność w zakresie usuwania lub zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, zapewniających zabezpieczenie osób narażonych na działanie azbestu oraz środowiska przed narażeniem na działanie azbestu;
- 14) odpisy aktualnych zaświadczeń o ukończeniu szkolenia osób narażonych na działanie azbestu oraz osób kierujących lub nadzorujących te osoby, które są ważne co najmniej 3 miesiące od dnia złożenia wniosku;
- 15) oznaczenie przewidywanego okresu wykonywania działalności w zakresie usuwania lub zabezpieczania wyrobów zawierających azbest;
- 16) zasięg terytorialny działalności wykonawcy prac według województw.

6. Oświadczenia, o których mowa w ust. 5 pkt 12 i 13, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia.

7. Oświadczenia podpisuje się własnoręcznie lub podpisem posiadającym kwalifikowany certyfikat podpisu elektronicznego wystawiony przez dostawcę usług zaufania, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1725), osoby uprawnionej do reprezentacji podmiotu.

8. Przedsiębiorca prowadzący działalność w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, przedsiębiorca zagraniczny lub inna osoba zagraniczna uczestnicząca w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podaje dane, o których mowa w ust. 5 pkt 4, 7 lub 8, jeżeli posiada.

Art. 15. 1. Zezwolenie zawiera:

- 1) imię i nazwisko lub firmę (nazwę);
- 2) adres miejsca zamieszkania lub siedziby;
- 3) numer identyfikacji podatkowej NIP lub europejski numer identyfikacji podatkowej;
- 4) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym lub innym właściwym rejestrze prowadzonym w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie;
- 5) indywidualny numer rejestrowy, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- 6) wyszczególnienie rodzajów wyrobów zawierających azbest przewidzianych do usuwania lub zabezpieczania;
- 7) wyszczególnienie rodzajów odpadów zawierających azbest przewidzianych do wytworzenia;
- 8) oznaczenie czasu, na jaki zostało wydane zezwolenie;
- 9) zasięg terytorialny działalności wykonawcy prac według województw.

2. Zezwolenie wydaje się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 3 lata.

3. Do postępowania o wydanie zezwolenia nie stosuje się przepisu art. 31 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

4. Zezwolenie może być zmienione w każdym czasie, na wniosek wykonawcy prac, w drodze decyzji przez właściwego starostę.

5. Za wydanie zezwolenia lub jego zmianę pobiera się opłatę skarbową w wysokości określonej w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111 oraz z 2024 r. poz. 1222 i 1757).

Art. 16. 1. Starosta odmawia wydania zezwolenia wykonawcy prac, gdy zachodzi co najmniej jedna z poniższych przesłanek:

- 1) złożył on wniosek zawierający nieprawdziwe dane lub informacje lub dołączył do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje;
- 2) podrobił lub przerobił zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w celu użycia go jako autentycznego.

2. Odmowa wydania zezwolenia następuje w drodze decyzji.

Art. 17. 1. Wniosek o cofnięcie zezwolenia wykonawcy prac, który narusza przepisy niniejszej ustawy, ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane lub ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, może złożyć do właściwego starosty:

- 1) właściwy inspektor pracy;
- 2) właściwy państwowy powiatowy inspektor sanitarny;
- 3) właściwy wojewódzki inspektor ochrony środowiska;
- 4) właściwy organ nadzoru budowlanego;
- 5) właściwy wójt, burmistrz lub prezydent miasta;
- 6) właściwy wojskowy inspektor sanitarny.

2. Starosta wzywa wykonawcę prac do niezwłocznego zaniechania naruszeń, o których mowa we wniosku o cofnięcie zezwolenia, wyznaczając termin usunięcia nieprawidłowości.

3. W przypadku, gdy wykonawca prac nie zastosuje się do wezwania, starosta cofa zezwolenie w drodze decyzji, bez odszkodowania, określając termin jej wykonania.

4. Wykonawca prac, któremu cofnięto zezwolenie, jest obowiązany do usunięcia odpadów i negatywnych skutków w środowisku lub szkód w środowisku w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187), na własny koszt, w terminie wskazanym w decyzji, o której mowa w ust. 3.

5. Cofnięcie zezwolenia powoduje zakończenie działalności objętej tym zezwoleniem.

6. Decyzji, o której mowa w ust. 3, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, gdy jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzi oraz środowiska bądź też ze względu na ważny interes społeczny.

Art. 18. 1. Starosta niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wydaniu, zmianie, cofnięciu lub stwierdzająca wygaśnięcie zezwolenia stała się ostateczna, wprowadza do rejestru wykonawców prac, o którym mowa w art. 38 ust. 3 pkt 1, lub aktualizuje odpowiednio następujące dane:

- 1) status zezwolenia: wydanie, zmiana, cofnięcie lub wygaśnięcie zezwolenia;
- 2) znak decyzji;
- 3) data wydania decyzji;
- 4) nazwa organu;
- 5) imię i nazwisko lub firmę (nazwę);
- 6) adres miejsca zamieszkania lub siedziby;
- 7) adres do korespondencji;
- 8) numer identyfikacji podatkowej NIP lub europejski numer identyfikacji podatkowej;
- 9) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym lub innym właściwym rejestrze prowadzonym w państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- 10) indywidualny numer rejestrowy, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- 11) wyszczególnienie rodzajów wyrobów zawierających azbest przewidzianych do usuwania lub zabezpieczania;
- 12) wyszczególnienie rodzajów odpadów zawierających azbest przewidzianych do wytworzenia;
- 13) oznaczenie przewidywanego okresu wykonywania działalności w zakresie usuwania lub zabezpieczania wyrobów zawierających azbest;
- 14) zasięg terytorialny działalności wykonawcy prac według województw.

2. Dokonanie czynności urzędowych, o których mowa w ust. 1, nie podlega opłacie skarbowej.

Art. 19. 1. Wykonawca prac przed rozpoczęciem usuwania lub zabezpieczania wyrobów zawierających azbest opracowuje szczegółowy plan usuwania lub zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, zwany dalej „planem”, obejmujący:

- 1) identyfikację wyrobów zawierających azbest w obiekcie, instalacji lub urządzeniu, na podstawie informacji zawartych w Bazie Azbestowej, o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 1, dostępnej dokumentacji, spisu z natury lub wyników badań laboratoryjnych wykonanych przez akredytowane laboratorium, zgodnie z ustawą z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2022 r. poz. 1854 oraz z 2024 r. poz. 1089), także otrzymanych od innych wykonawców prac w przypadku, o którym mowa w ust. 4;
- 2) metody wykonywania planowanych prac;
- 3) zakres i sposób zabezpieczeń osób narażonych na działanie azbestu oraz środowiska przed narażeniem na działanie azbestu, w tym środków ochrony indywidualnej, niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
- 4) ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac harmonogramu pomiarów stężeń azbestu w powietrzu;
- 5) sposoby wyeliminowania lub ograniczania emisji azbestu w trakcie wykonywania prac i po ich zakończeniu, mające na celu weryfikację prawidłowości wykonania prac i potwierdzenia braku narażenia na działanie azbestu w miejscu wykonania prac;
- 6) w przypadku prac rozbiórkowych ocenę konieczności usunięcia wyrobów zawierających azbest lub pozostawienia wyrobów zawierających azbest w dotychczasowym miejscu w przypadku, gdyby usunięcie wyrobów zawierających azbest przed rozpoczęciem prac rozbiórkowych spowodowało większe zagrożenie dla zdrowia osób narażonych na działanie azbestu lub innych osób.

2. Wykonawca prac zapoznaje z planem osoby narażone na działanie azbestu oraz osoby kierujące lub nadzorujące te osoby.

3. Wykonawca prac zapewnia niezbędne wyposażenie techniczne i socjalne oraz środki zabezpieczenia osób narażonych na działanie azbestu i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu odpowiednie do wykonania prac określonych w planie.

4. Wykonawca prac udostępnia innemu wykonawcy prac przed rozpoczęciem przez niego usuwania lub zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, na jego wniosek i wyłącznie w celu identyfikacji wyrobów zawierających azbest w obiekcie, instalacji lub urządzeniu, wyniki badań laboratoryjnych, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

5. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres planu, uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa osób narażonych na działanie azbestu podczas wykonywania prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest.

Art. 20. 1. Wykonawca prac składa zgłoszenie o zamiarze rozpoczęcia prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest:

- 1) właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy,
 - 2) właściwemu państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu albo właściwemu państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu,
 - 3) właściwemu organowi nadzoru budowlanego,
 - 4) właściwemu staroście, o którym mowa w art. 14 ust. 2–4 ustawy
- w terminie co najmniej 14 dni przed ich rozpoczęciem.

2. W przypadku prac wykonywanych na terenie jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych wykonawca prac składa zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, do komendanta właściwego terytorialnie wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej, w terminie co najmniej 14 dni przed rozpoczęciem prac.

3. W przypadku awarii instalacji lub urządzenia, albo katastrofy budowlanej wykonawca prac składa zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1 albo ust. 2, niezwłocznie.

4. Zgłoszenie zawiera:

- 1) imię i nazwisko lub firmę (nazwę);
- 2) adres miejsca zamieszkania lub siedziby;
- 3) datę wydania i numer zezwolenia;
- 4) numer telefonu wykonawcy prac;
- 5) rodzaj i masę każdego wyrobu zawierającego azbest odrębnie;
- 6) identyfikator działki ewidencyjnej, na której znajduje się obiekt, urządzenie lub instalacja oraz ich adres, jeśli istnieje – dla każdego obiektu, urządzenia lub instalacji odrębnie;
- 7) termin planowanego rozpoczęcia i zakończenia prac dla każdego obiektu, urządzenia lub instalacji odrębnie oraz harmonogram szczegółowych prac dla każdego obiektu, urządzenia lub instalacji odrębnie;
- 8) liczbę oraz listę osób narażonych na działanie azbestu z podaniem: imienia i nazwiska, daty ważności zaświadczenia o ukończeniu szkolenia, daty ostatniego badania okresowego oraz daty jego ważności;

- 9) określenie zakresu prac i stosowanych metod pracy, w szczególności z uwzględnieniem wymiany powietrza podczas pracy w pomieszczeniach zamkniętych;
- 10) wykaz posiadanych maszyn i urządzeń, wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie prac i zabezpieczenie osób narażonych na działanie azbestu oraz środowiska;
- 11) rodzaj i masę odpadów zawierających azbest przewidzianych do wytworzenia;
- 12) wskazanie przewidywanego terminu wywozu odpadów zawierających azbest przewidzianych do składowania i miejsca unieszkodliwiania tych odpadów;
- 13) określenie środków podjętych w celu ograniczenia narażenia na działanie azbestu;
- 14) obowiązanie wykonawcy prac do przedłożenia nowego zgłoszenia w przypadku zmiany narażenia na działanie azbestu mającej wpływ na warunki pracy.

5. Wykonawca prac do zgłoszenia załącza plan, o którym mowa w art. 19 ust. 1.

6. Wykonawca prac najpóźniej 24 godziny przed faktycznym rozpoczęciem prac, o których mowa w ust. 1 albo ust. 2, na każdym obiekcie, urządzeniu lub instalacji przekazuje odrębnie podmiotom, o których mowa odpowiednio w ust. 1 albo ust. 2, informację o dacie i godzinie rozpoczęcia i przewidywanego zakończenia wykonywania tych prac.

7. Wykonawca prac niezwłocznie ponownie składa zgłoszenie o zamiarze rozpoczęcia prac, o których mowa w ust. 1 albo ust. 2, w przypadku zmiany informacji, o których mowa w ust. 4 lub art. 19 ust. 1.

8. Wykonawca prac powiadamia osoby narażone na działanie azbestu lub ich przedstawicieli o dokonany zgłoszeniu i udostępnia je do zapoznania się na ich wniosek.

9. Informacje, o których mowa w ust. 4 pkt 8 w połączeniu z informacjami, o których mowa w ust. 4 pkt 1, 2 i 7, w sposób gwarantujący zachowanie ich poufności, integralności, kompletności oraz dostępności, w warunkach niegrożących uszkodzeniem lub zniszczeniem są przechowywane przez:

- 1) właściwego okręgowego inspektora pracy, komendanta właściwego terytorialnie wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej, właściwy organ nadzoru budowlanego oraz właściwego starostę przez okres 3 lat,
- 2) właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego oraz właściwego państwowego granicznego inspektora sanitarnego przez okres 40 lat

– licząc od końca roku kalendarzowego, w którym został zgłoszony zamiar rozpoczęcia prac polegających na usunięciu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest.

Art. 21. Wykonawca prac zapewnia przy pracach polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest:

- 1) stały nadzór nad prawidłowością wykonywania prac;
- 2) ograniczenie do niezbędnego minimum liczby osób narażonych na działanie azbestu oraz czasu trwania narażenia na działanie azbestu;
- 3) stosowanie maszyn, urządzeń i metod pracy eliminujących lub ograniczających do minimum emisję azbestu;
- 4) stosowanie odpowiednich do rodzaju i poziomu narażenia na działanie azbestu odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej, w tym odzieży ochronnej i środków ochrony układu oddechowego.

Art. 22. 1. Wykonawca prac zapewnia:

- 1) wyposażenie maszyn i urządzeń stosowanych przy pracach polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest w miejscowe wyciągi zaopatrzone w wysoko efektywne filtry włókninowe;
- 2) regularne przeglądy, regulację, konserwację oraz naprawę maszyn i urządzeń stosowanych przy pracach polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest.

2. Jeżeli jest to możliwe, czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, należy wykonywać w strefie pracy tych maszyn i urządzeń.

3. Wykonawca prac zapewnia także:

- 1) regularne usuwanie azbestu gromadzonego w elementach filtracyjnych maszyn i urządzeń, z zachowaniem niezbędnych środków ostrożności, z odpowiednio dobranymi środkami ochrony indywidualnej zapewniającymi skuteczną ochronę osoby narażonej na działanie azbestu;
- 2) wymianę filtrów włókninowych z elementów filtracyjnych maszyn i urządzeń oraz miejscowych wyciągów, zgodnie z instrukcją użytkowania;
- 3) pakowanie zużytych filtrów włókninowych z elementów filtracyjnych maszyn i urządzeń oraz miejscowych wyciągów do szczelnych worków i postępowanie z nimi, jak z odpadami zawierającymi azbest;
- 4) używanie jednorazowych worków do gromadzenia azbestu w urządzeniach odpylających.

Art. 23. 1. Wykonawca prac dostarcza osobom narażonym na działanie azbestu odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej, w tym odzież ochronną, właściwe do

rodzaju i poziomu narażenia na działanie azbestu oraz zapobiegające odpowiednio stykaniu się ciała z azbestem i jego wdychaniu.

2. Środki ochrony indywidualnej wielokrotnego użytku oraz odzież ochronna są wykonane z materiału uniemożliwiającego przenikanie przez niego azbestu oraz umożliwiające ich łatwe czyszczenie.

3. Wykonawca prac wymienia środki ochrony układu oddechowego jednorazowego użytku po każdej zmianie roboczej lub gdy opory oddychania odczuwalnie wzrosną lub zgodnie z zaleceniami producenta.

Art. 24. 1. Wykonawca prac zapewnia, aby po zakończeniu prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest w danym dniu, odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej, w tym odzież ochronna, były:

- 1) oczyszczone z azbestu podciśnieniowymi urządzeniami filtracyjno-wentylacyjnymi lub na mokro, w sposób uniemożliwiający emisję azbestu;
- 2) przechowywane wyłącznie w wyznaczonym miejscu, w sposób wykluczający kontakt z własną odzieżą osób narażonych na działanie azbestu.

2. Odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej, w tym odzież ochronna, stosowane przy pracach polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest nie mogą być używane poza miejscem wykonywania tych prac.

Art. 25. Wykonawca prac zapewnia, aby stanowiska pracy, drogi komunikacyjne oraz maszyny i urządzenia były oczyszczone na koniec każdej zmiany roboczej.

Art. 26. W miejscach wykonywania prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest niedopuszczalne jest spożywanie posiłków, picie napojów, palenie tytoniu, przechowywanie rzeczy osobistych, przebywanie bez uzasadnionej potrzeby, zdejmowanie środków ochrony układu oddechowego i odzieży ochronnej.

Art. 27. 1. Podczas usuwania lub zabezpieczania wyrobów zawierających azbest wykonawca prac:

- 1) izoluje od otoczenia miejsce wykonywania prac przez stosowanie osłon zabezpieczających przed emisją azbestu;
- 2) ogradza miejsca wykonywania prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od dróg komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m, w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym;

- 3) umieszcza tablice informacyjne o narażeniu na działanie azbestu w miejscach widocznych dla osób narażonych na działanie azbestu oraz osób postronnych;
- 4) stosuje odpowiednie środki techniczne ograniczające do minimum emisję azbestu;
- 5) stosuje w miejscu wykonywania prac odpowiednie zabezpieczenia przed narażeniem na działanie azbestu, w tym uszczelnienia otworów okiennych, drzwiowych oraz wentylacyjnych;
- 6) stosuje zabezpieczenia przewidziane w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, o którym mowa w art. 21a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, o ile został sporządzony.

2. Do prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z dachu nie stosuje się ust. 1 pkt 1.

3. Podczas usuwania wyrobów zawierających azbest wykonawca prac zapewnia:

- 1) zraszanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie ich w stanie wilgotnym przez cały czas wykonywania tych prac;
- 2) usuwanie całych wyrobów zawierających azbest bez ich uszkodzania tam, gdzie jest to technicznie możliwe;
- 3) odspajanie wyrobów zawierających azbest trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe wyciągi.

4. W przypadku usuwania wyrobów zawierających azbest w pomieszczeniach wykonawca prac dodatkowo:

- 1) izoluje te pomieszczenia od pozostałej części budynku;
- 2) stosuje zespół szczelnych pomieszczeń do oczyszczania z azbestu osób narażonych na jego działanie (komora dekontaminacyjna).

5. Wykonawca prac może trwale zabezpieczyć:

- 1) wyroby zawierające azbest będące odcinkami podziemnych instalacji ciepłowniczych, elektroenergetycznych, wodociągowych i kanalizacyjnych poprzez pozostawienie pod powierzchnią gruntu;
- 2) wyroby zawierające azbest będące płytami warstwowymi lub płytami żeberkowymi znajdującymi się w ścianie osłonowej budynku lub w pokryciach warstwowych połączonych trwale ze ścianą osłonową budynku, przez ich zabudowę w sposób uniemożliwiający emisję azbestu;

- 3) drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przez ich szczelne pokrycie w sposób uniemożliwiający emisję azbestu.

6. Pozostawienie pod powierzchnią gruntu instalacji, o których mowa w ust. 5 pkt 1:

- 1) jest możliwe tylko w przypadku, gdy ich usytuowanie nie naraża na działanie azbestu osoby obsługującej inne elementy uzbrojenia terenu;
- 2) wymaga usunięcia wyrobów zawierających azbest ze studzienek rewizyjnych i innych elementów instalacji, do których jest dostęp podczas ich obsługi.

Art. 28. 1. Wykonawca prac, mając na względzie ochronę życia i zdrowia osób narażonych na działanie azbestu, ogranicza stężenie azbestu w powietrzu do jak najniższego poziomu technicznie możliwego, poniżej wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 228 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

2. W przypadku przekroczenia wartości, o której mowa w ust. 1, wykonawca prac:

- 1) wstrzymuje wykonywanie prac;
- 2) ustala przyczyny tego przekroczenia;
- 3) niezwłocznie podejmuje działania w celu obniżenia stężenia azbestu do wartości wskazanej w ust. 1;
- 4) niezwłocznie informuje o tym przekroczeniu osoby narażone na działanie azbestu, których ono dotyczy lub ich przedstawicieli oraz zapewnia im udział w konsultacjach co do działań, o których mowa w pkt 3 lub, w nagłych przypadkach, jedynie informuje ich o działaniach już podjętych.

3. Jeżeli, mimo podjętych działań, nie jest możliwe obniżenie stężenia azbestu do wartości, o której mowa w ust. 1, podjęcie pracy jest możliwe pod warunkiem zastosowania środków ochrony układu oddechowego z wymuszonym przepływem powietrza zapewniających nieprzekraczanie dopuszczalnego stężenia azbestu.

4. Wykonawca prac nie może zastępować technicznych środków ograniczających narażenie na działanie azbestu środkami ochrony układu oddechowego z wymuszonym przepływem powietrza.

5. Prace w warunkach wymagających stosowania środków ochrony układu oddechowego z wymuszonym przepływem powietrza mogą być wykonywane maksymalnie przez 4 godziny dziennie.

6. Wykonawca prac, po konsultacji z osobami narażonymi na działanie azbestu lub ich przedstawicielami, zapewnia wykonującym prace, o których mowa w ust. 5, odpowiednie do

istniejących warunków środowiska pracy, przerwy na odpoczynek w miejscach, w których nie występuje narażenie na działanie azbestu.

7. Przerwy, o których mowa w ust. 6, są wliczane do czasu pracy.

Art. 29. Po zakończeniu na danej zmianie roboczej prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest wykonawca prac:

- 1) usuwa azbest z miejsca wykonywania prac przy zastosowaniu podciśnieniowych wysoko skutecznych urządzeń filtracyjno-wentylacyjnych lub metodą czyszczenia na mokro;
- 2) oczyszcza miejsca wykonywania tych prac z odpadów zawierających azbest w sposób uniemożliwiający emisję azbestu.

Art. 30. Do magazynowania odpadów zawierających azbest stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Art. 31. 1. Transport odpadów zawierających azbest, stanowiących towary niebezpieczne w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 643), odbywa się z zachowaniem przepisów o transporcie towarów niebezpiecznych.

2. Transport odpadów zawierających azbest, dla których przepisy o transporcie towarów niebezpiecznych nie ustalają szczegółowych warunków przewozu, odbywa się w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska, w szczególności przez:

- 1) szczelne opakowanie odpadów zawierających azbest o gęstości objętościowej równej lub większej niż 1 000 kg/m³ w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm;
- 2) zestalenie przy użyciu cementu, a następnie – po utwardzeniu – szczelne opakowanie odpadów zawierających azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1 000 kg/m³ w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm;
- 3) szczelne opakowanie pozostałych odpadów zawierających azbest w worki z folii polietylenowej o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm, a następnie umieszczenie ich w opakowaniu zbiorczym z folii polietylenowej i szczelne zamknięcie;
- 4) umieszczenie na opakowaniu oznakowania zgodnie ze sposobem i wzorem określonym na podstawie art. 33 pkt 2.

3. Przed załadowaniem odpadów zawierających azbest środek transportu oczyszcza się z elementów mogących uszkodzić opakowanie w trakcie transportu.

4. Ładunek odpadów zawierających azbest mocuje się tak, aby w trakcie transportu nie był narażony na wstrząsy, przewracanie, przemieszczanie lub wypadnięcie ze środka transportu.

Art. 32. Do obowiązków w zakresie transportu odpadów zawierających azbest określonych w art. 31 nie stosuje się art. 3 ust. 1 pkt 32 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach w zakresie możliwości odmiennej regulacji tych obowiązków w drodze umowy o świadczenie usług w zakresie budowy, rozbiórki lub remontu obiektu.

Art. 33. Minister właściwy do spraw gospodarki, uwzględniając potrzebę zapewnienia informacji o potencjalnym ryzyku narażenia na działanie azbestu, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób oznakowania miejsca wykonywania prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest;
- 2) wzór i sposób oznakowania odpadów zawierających azbest.

Art. 34. 1. Po zakończeniu prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest wykonawca prac składa użytkującemu pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonania prac, wskazując następujące informacje:

- 1) datę wydania i numer zezwolenia;
- 2) ilość usuniętych lub zabezpieczonych wyrobów zawierających azbest;
- 3) datę oraz miejsce usunięcia lub zabezpieczenia wyrobów zawierających azbest;
- 4) datę oraz miejsce unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest;
- 5) pouczenie o obowiązku złożenia nowej deklaracji dotyczącej wyrobów zawierających azbest.

2. Użytkujący przechowuje oświadczenie wykonawcy prac o prawidłowości wykonania prac przez okres 5 lat.

Art. 35. Odpady zawierające azbest są unieszkodliwiane przez składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, o których mowa w art. 106 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach albo na podziemnych składowiskach odpadów niebezpiecznych, o których mowa w art. 125 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290), zwanych dalej: „składowiskami odpadów”.

Art. 36. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale, do spraw dotyczących zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy pracownikom zatrudnionym

przy pracach polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest, stosuje się przepisy działu X ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

Art. 37. Przed rozpoczęciem robót budowlanych, o których mowa w art. 3 pkt 7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, w przypadku jakichkolwiek wątpliwości, co do obecności wyrobów zawierających azbest, stosuje się przepisy niniejszego rozdziału.

Rozdział 5

Baza Azbestowa

Art. 38. 1. W Bazie Azbestowej gromadzi się i przetwarza:

- 1) dane dotyczące wyrobów zawierających azbest, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2 i 3;
- 2) dane użytkujących, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 1;
- 3) dane i informacje dotyczące składowisk odpadów obejmujące:
 - a) podział na składowiska odpadów w fazie eksploatacyjnej i zamknięte, w tym rok zamknięcia,
 - b) nazwę składowiska odpadów,
 - c) adres składowiska odpadów,
 - d) całkowitą pojemność, w tym wolną pojemność (m³),
 - e) ilość zdeponowanych odpadów zawierających azbest(Mg),
 - f) kody przyjmowanych odpadów zawierających azbest,
 - g) nazwę właściciela lub zarządcy,
 - h) adres właściciela lub zarządcy,
 - i) numer telefonu właściciela lub zarządcy.

2. Baza Azbestowa umożliwia dla danego wyrobu zawierającego azbest identyfikację jego użytkującego.

3. Baza Azbestowa zawiera także:

- 1) rejestr wykonawców prac;
- 2) rejestr jednostek szkoleniowych.

Art. 39. 1. Administratorem Bazy Azbestowej jest minister właściwy do spraw gospodarki.

2. Zadania administratora Bazy Azbestowej są finansowane ze środków budżetu państwa z części pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw gospodarki.

Art. 40. 1. Baza Azbestowa jest prowadzona w systemie teleinformatycznym w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 i 1717).

2. Baza Azbestowa jest prowadzona zgodnie z minimalnymi wymaganiami dla systemów teleinformatycznych oraz zgodnie z minimalnymi wymaganiami dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w formie elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

3. Dane osobowe przetwarza się w Bazie Azbestowej wyłącznie w celu realizacji określonych ustawą zadań, obejmujących:

- 1) gromadzenie i przetwarzanie danych o wyrobach zawierających azbest, w szczególności ilości, rodzaju i jego lokalizacji;
- 2) monitorowanie ilości unieszkodliwionych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest;
- 3) zapewnienie spójnego systemu gromadzenia i przetwarzania danych o wyrobach zawierających azbest na terenie całego kraju;
- 4) gromadzenie i przetwarzanie danych o wykonawcach prac oraz o jednostkach szkoleniowych.

4. Dane osobowe przechowuje się w Bazie Azbestowej przez 100 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym zostały wprowadzone do Bazy Azbestowej.

Art. 41. 1. Baza Azbestowa wykorzystuje dane:

- 1) krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju, o którym mowa w art. 47 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1799) w zakresie identyfikatora województwa, powiatu i gminy;
- 2) ewidencji gruntów i budynków, o której mowa w art. 20 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne w zakresie identyfikatorów działek, ich geometrii i powierzchni ewidencyjnej;
- 3) bazy danych obiektów topograficznych, o której mowa w art. 4 ust. 1a pkt 8 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne w zakresie geometrii obiektów budowlanych;
- 4) zobrażeń lotniczych i satelitarnych oraz ortofotomapy i numerycznego modelu terenu, o których mowa w art. 4 ust. 1a pkt 11 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2. Przetwarzanie informacji zgromadzonych w Bazie Azbestowej polega na:

- 1) przeszukiwaniu informacji;
- 2) wizualizacji informacji z wykorzystaniem danych, o których mowa w ust. 1;
- 3) pozyskaniu informacji w formacie otwartym.

Art. 42. 1. Baza Azbestowa zapewnia bezpieczeństwo gromadzonych danych poprzez:

- 1) zabezpieczenie przed nieuprawnionym dostępem, w szczególności przez zastosowanie mechanizmów uwierzytelniania i autoryzacji;
- 2) narzędzia gwarantujące ciągłość i prawidłowość działania na wypadek zdarzeń, które mogłyby grozić zmianą lub utratą zgromadzonych w niej danych;
- 3) uniemożliwienie dokonywania ingerencji oraz zmian w sposobie działania Bazy Azbestowej bez zapisania w niej informacji o tym zdarzeniu;
- 4) rejestrowanie dat oraz danych osób wprowadzających dane do Bazy Azbestowej i je aktualizujących;
- 5) ochronę danych, w szczególności przed ich usunięciem lub zniekształceniem.

2. Baza Azbestowa zawiera zbiór kont użytkowników, o których mowa w art. 44 ust. 1 ustawy.

3. Każdy wyrób zawierający azbest posiada indywidualny numer identyfikacyjny wyrobu.

4. Każda lokalizacja wyrobu zawierającego azbest posiada indywidualny numer identyfikacyjny lokalizacji.

5. Każdy wpis jednostki szkoleniowej posiada indywidualny numer identyfikacyjny jednostki szkoleniowej.

6. Każdy wpis wykonawcy prac, któremu starosta wydał zezwolenie na usuwanie lub zabezpieczanie wyrobów zawierających azbest, posiada indywidualny numer wykonawcy prac.

7. Indywidualne numery identyfikacyjne, o których mowa w ust. 3–6, wyróżniają w sposób jednoznaczny dany wyrób, lokalizację, jednostkę szkoleniową oraz wykonawcę prac spośród innych wyrobów, lokalizacji, jednostek szkoleniowych oraz wykonawców prac zapisanych w Bazie Azbestowej.

8. Indywidualne numery identyfikacyjne, o których mowa w ust. 3–6, nie mogą być zmieniane.

Art. 43. Dane i informacje, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2 i 3 i art. 38 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3, udostępnia się nieodpłatnie za pośrednictwem strony internetowej wskazanej pod adresem elektronicznym określonym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw gospodarki, w celu umożliwienia potwierdzenia

prowadzenia przez wykonawcę prac lub jednostkę szkoleniową działalności zgodnie z przepisami ustawy i w zakresie koniecznym do realizacji tego celu.

Art. 44. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki tworzy konta użytkowników Bazy Azbestowej, które umożliwiają nieodpłatny dostęp do informacji, o których mowa w art. 38 ust. 1 i 3, następującym użytkownikom:

- 1) wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast;
- 2) starostom;
- 3) marszałkom województw.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki udostępnia hasła dostępu do konta użytkownika Bazy Azbestowej na wniosek osoby uprawnionej do reprezentowania podmiotu, o którym mowa w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki udostępnia wzór wniosku o utworzenie konta użytkownika Bazy Azbestowej za pośrednictwem strony internetowej wskazanej pod adresem elektronicznym określonym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw gospodarki.

Art. 45. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta:

- 1) wprowadza do Bazy Azbestowej informacje dotyczące wyrobów zawierających azbest i użytkujących oraz aktualizuje je na podstawie deklaracji oraz weryfikacji, w terminie 1 miesiąca od dnia złożenia deklaracji lub przeprowadzenia weryfikacji;
- 2) przetwarza informacje gromadzone w Bazie Azbestowej;
- 3) zapewnia bezpieczeństwo przetwarzanych informacji oraz deklaracji, które stanowią podstawę wprowadzenia do Bazy Azbestowej informacji, o których mowa w pkt 1, zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych;
- 4) generuje raport w Bazie Azbestowej za poprzedni rok kalendarzowy dotyczący informacji o wyrobach zawierających azbest i przedkłada go corocznie do dnia 31 marca ministrowi właściwemu do spraw gospodarki za pośrednictwem Bazy Azbestowej.

Art. 46. Starosta wprowadza do Bazy Azbestowej informacje, o których mowa w art. 18, oraz aktualizuje je, w terminie określonym w tym przepisie.

Art. 47. Marszałek województwa:

- 1) wprowadza do Bazy Azbestowej informacje dotyczące wyrobów zawierających azbest oraz użytkujących i aktualizuje je na podstawie deklaracji, w terminie 1 miesiąca od dnia złożenia deklaracji lub przeprowadzenia weryfikacji;

- 2) wprowadza i aktualizuje dane o składowiskach odpadów, o których mowa w art. 35;
- 3) przetwarza informacje gromadzone w Bazie Azbestowej;
- 4) zapewnia bezpieczeństwo przetwarzanych informacji oraz deklaracji, które stanowią podstawę wprowadzenia do Bazy Azbestowej informacji, o których mowa w pkt 1, zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.

Rozdział 6

Zasady wpisu do rejestru jednostek szkoleniowych

Art. 48. 1. Jednostka szkoleniowa składa wniosek o wpis do rejestru jednostek szkoleniowych ministrowi właściwemu do spraw gospodarki na co najmniej 1 miesiąc przed dniem rozpoczęcia działalności szkoleniowej.

2. Wniosek zawiera:

- 1) imię i nazwisko lub firmę (nazwę);
- 2) adres miejsca zamieszkania lub siedziby;
- 3) adres do korespondencji;
- 4) numer identyfikacji podatkowej NIP lub europejski numer identyfikacji podatkowej;
- 5) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym lub innym właściwym rejestrze prowadzonym w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub innym państwie wraz z linkiem do tego rejestru;
- 6) numer w rejestrze zezwoleń na świadczenie usług w zakresie szkoleń, prowadzonym w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, przedsiębiorców zagranicznych lub innych osób zagranicznych uczestniczących w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wraz z linkiem do tego rejestru;
- 7) główny i pozostałe kody PKD;
- 8) obszar, na którym będą świadczone usługi w zakresie szkoleń;
- 9) numer ewidencyjny z rejestru szkół i placówek oświatowych oraz link do tego rejestru;
- 10) numer aktualnego certyfikatu, potwierdzającego wdrożenie systemu zarządzania jakością w zakresie usług szkoleniowych, wraz z datą jego ważności.

3. Przedsiębiorca prowadzący działalność w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, przedsiębiorca zagraniczny lub inna osoba zagraniczna uczestnicząca w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podaje dane, o których mowa w ust. 2 pkt 4, 7, 9 lub 10, jeżeli posiada.

4. Wnioski, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 50 i 51 ust. 1 pkt 1 lit. a, składa się przy użyciu formularza elektronicznego za pośrednictwem strony internetowej wskazanej pod adresem elektronicznym określonym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw gospodarki, bez obowiązku opatrzenia ich podpisem.

5. Do wniosków, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 50 i 51 ust. 1 pkt 1, stosuje się art. 35–38 i 64 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 49. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki wpisuje do rejestru jednostek szkoleniowych i aktualizuje następujące dane:

- 1) imię i nazwisko lub firmę (nazwę);
- 2) adres miejsca zamieszkania lub siedziby;
- 3) adres do korespondencji;
- 4) numer identyfikacji podatkowej NIP lub europejski numer identyfikacji podatkowej;
- 5) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym lub innym właściwym rejestrze prowadzonym w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie wraz z linkiem do tego rejestru;
- 6) numer w rejestrze zezwoleń na świadczenie usług w zakresie szkoleń, prowadzonego w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, przedsiębiorców zagranicznych lub innych osób zagranicznych uczestniczących w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wraz z linkiem do tego rejestru;
- 7) obszar, na którym będą świadczone usługi w zakresie szkoleń;
- 8) numer ewidencyjny z rejestru szkół i placówek oświatowych oraz link do tego rejestru;
- 9) numer i datę ważności certyfikatu, potwierdzającego wdrożenie systemu zarządzania jakością w zakresie usług szkoleniowych;
- 10) datę wykreślenia z rejestru jednostek szkoleniowych.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki odmawia, w drodze decyzji, wpisu do rejestru jednostek szkoleniowych, jeżeli:

- 1) jednostka organizacyjna nie prowadzi działalności szkoleniowej w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 237⁵ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy;
- 2) jednostka szkoleniowa złożyła wniosek zawierający nieprawdziwe dane.

3. Dokonanie czynności urzędowych, o których mowa w ust. 1, nie podlega opłacie skarbowej.

Art. 50. W przypadku zmiany danych, o których mowa w art. 49 ust. 1, jednostka szkoleniowa składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wniosek o zmianę wpisu w rejestrze jednostek szkoleniowych w terminie 14 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana.

Art. 51. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki wykreśla jednostkę szkoleniową z rejestru jednostek szkoleniowych:

- 1) na wniosek o wykreślenie złożony przez:
 - a) jednostkę szkoleniową,
 - b) okręgowego inspektora pracy lub państwowego powiatowego inspektora sanitarnego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego lub państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego lub komendanta właściwego terytorialnie wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 11 ust. 4–6, art. 12 i art. 13 ustawy;
- 2) z urzędu, po sprawdzeniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego lub innego właściwego rejestru prowadzonego w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub innym państwie, o wykreśleniu jednostki szkoleniowej z tych rejestrów.

2. Wykreślenie z rejestru jednostki szkoleniowej na podstawie wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, oraz na podstawie ust. 1 pkt 2 następuje w drodze decyzji.

Rozdział 7

Opieka socjalna i zdrowotna dla pracowników zatrudnionych w warunkach narażenia na działanie azbestu

Art. 52. 1. Były pracownik zatrudniony w warunkach narażenia na działanie azbestu w podmiocie wymienionym w załączniku do ustawy lub podmiotach powstałych w wyniku przekształcenia, podziału lub połączenia tych podmiotów lub w podmiotach korzystających z ich majątku do czasu zaprzestania produkcji wyrobów zawierających azbest i oczyszczenia tych podmiotów z azbestu, w przypadku stwierdzenia choroby zawodowej po dniu rozwiązania stosunku pracy, ma prawo do jednorazowego odszkodowania, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2189 oraz z 2024 r. poz. 1243).

2. Jednorazowe odszkodowanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca na podstawie ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

3. Jednorazowe odszkodowanie jest finansowane ze środków budżetu państwa.

4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do jednorazowych odszkodowań przysługujących członkom rodziny byłych pracowników, którzy zmarli wskutek choroby zawodowej.

5. Wykaz podmiotów, których byli pracownicy mają prawo do uprawnień określonych w art. 52 ust. 1, art. 53 ust. 1 oraz art. 55 ust.1, określa załącznik do ustawy.

Art. 53. 1. Osobom spełniającym warunki do uzyskania statusu bezrobotnego i prawa do zasiłku dla bezrobotnych, określone w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475, z późn. zm.⁵⁾), przysługuje świadczenie przedemerytalne, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1999 oraz z 2024 r. poz. 1243), jeżeli posiadają okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat były zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy w podmiotach wymienionych w załączniku do ustawy.

2. Do okresu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1, zalicza się okresy:

- 1) zatrudnienia w podmiotach wymienionych w załączniku do ustawy oraz w podmiotach powstałych w wyniku przekształcenia, podziału lub połączenia tych podmiotów lub w przedsiębiorstwach korzystających z ich majątku do czasu zaprzestania produkcji wyrobów zawierających azbest i oczyszczenia tych podmiotów z azbestu, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia 1999 r.;
- 2) zatrudnienia w innych przedsiębiorstwach, jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, była oddelegowana i wykonywała stale pracę na terenie podmiotów, o których mowa w pkt 1.

3. Prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie spełniającej warunki, o których mowa w ust. 1, która w dniu 28 września 1997 r. była zatrudniona w podmiocie wymienionym w załączniku do ustawy, a rozwiązanie stosunku pracy z ostatnim pracodawcą nastąpiło z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 742, 858, 863, 1089, 1572, 1871 i 1907.

Art. 54. Pracownik albo były pracownik, zatrudniony w warunkach, w których występuje albo występowało narażenie na działanie azbestu, wykonuje badania okresowe na zasadach określonych w art. 229 § 5 Kodeksu pracy, z zastrzeżeniem art. 55.

Art. 55. 1. Pracownik, który był zatrudniony w dniu 31 grudnia 2004 r. lub przed tym dniem, w podmiocie wymienionym w załączniku do ustawy jest uprawniony do:

- 1) bezpłatnych badań profilaktycznych obejmujących badanie lekarskie i badania diagnostyczne oraz w uzasadnionych przypadkach dodatkowe badania lub konsultacje specjalistyczne, jeżeli są niezbędne na podstawie oceny stanu zdrowia byłego pracownika;
- 2) bezpłatnego zaopatrzenia w leki stosowane w leczeniu chorób wywołanych narażeniem na działanie azbestu, w przypadku ich rozpoznania u byłego pracownika;
- 3) korzystania raz w roku z leczenia uzdrowiskowego lub rehabilitacji uzdrowiskowej oraz zwolnienia z odpłatności związanej z leczeniem uzdrowiskowym lub rehabilitacją uzdrowiskową, o których mowa w art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.⁶⁾), jeżeli wynika to z orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 56 ust. 2.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, przysługują również pracownikowi, który był zatrudniony w warunkach narażenia na działanie azbestu w innym podmiocie niż określony w załączniku do ustawy w dniu 31 grudnia 2004 r. lub przed tym dniem, na podstawie skierowania na badanie profilaktyczne wydanego przez:

- 1) pracodawcę, u którego pracownik ten był zatrudniony w warunkach narażenia na działanie azbestu, lub
- 2) wojewódzki ośrodek medycyny pracy, lub
- 3) państwowego inspektora sanitarnego.

3. Skierowanie zawiera:

- 1) nazwę podmiotu, w którym zatrudniony był pracownik w warunkach narażenia na działanie azbestu albo wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy albo państwowego inspektora sanitarnego;
- 2) imię i nazwisko pracownika;

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 858, 1222, 1593, 1615 i 1915.

- 3) numer PESEL pracownika, a jeżeli nie posiada numeru PESEL – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) dane o zatrudnieniu pracownika:
 - a) nazwę podmiotu, w którym zatrudniony był pracownik w warunkach narażenia na działanie azbestu,
 - b) datę rozpoczęcia i zakończenia zatrudnienia w narażeniu na działanie azbestu,
 - c) stanowisko pracy,
 - d) szczegółowe parametry narażenia na działanie azbestu, w tym datę i wynik pomiaru stężenia azbestu w powietrzu (ilość włókien/cm³);
- 5) datę wystawienia skierowania;
- 6) oznaczenie i podpis osoby kierującej na badanie profilaktyczne.

4. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 i 2, są finansowane ze środków pochodzących z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia, w formie dotacji celowej.

5. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wykaz leków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, kierując się potrzebą określenia adekwatnego katalogu leków uwzględniającego wpływ azbestu na stan zdrowia w długofalowej perspektywie czasowej.

6. Do wystawiania i potwierdzania skierowania na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową, o których mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się przepisy wydane na podstawie art. 33 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, nie stosuje się obowiązku w zakresie odpłatności związanej z leczeniem uzdrowiskowym lub rehabilitacją uzdrowiskową, o którym mowa z art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

8. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb finansowania z budżetu państwa kosztów z tytułu zaopatrzenia w leki stosowane w leczeniu chorób wywołanych narażeniem na działanie azbestu oraz z tytułu odpłatności związanej z leczeniem uzdrowiskowym lub rehabilitacją uzdrowiskową osób uprawnionych, mając na celu zapewnienie rzetelności i gospodarności wydatkowania środków publicznych.

9. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, zakres przeprowadzania badań profilaktycznych byłych pracowników, o których mowa w ust. 1 i ust.

2, oraz częstotliwość tych badań, uwzględniając postęp wiedzy medycznej oraz możliwość dokonywania systematycznej oceny stanu zdrowia tych pracowników.

Art. 56. 1. Badania profilaktyczne, o których mowa w art. 55 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, przeprowadza się w wojewódzkim ośrodku medycyny pracy.

2. Po przeprowadzeniu badania profilaktycznego lekarz wydaje orzeczenie lekarskie zawierające:

- 1) oznaczenie wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy;
- 2) dane dotyczące byłego pracownika:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer PESEL, a jeżeli nie posiada numeru PESEL – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - c) adres miejsca zamieszkania;
- 3) podstawę prawną wydania orzeczenia lekarskiego;
- 4) nazwę podmiotu, w którym zatrudniony był pracownik objęty badaniem profilaktycznym w warunkach narażenia na działanie azbestu;
- 5) datę badania lekarskiego;
- 6) rozpoznanie lekarskie;
- 7) wyniki badań diagnostycznych oraz, jeżeli były przeprowadzone, opinie z konsultacji specjalistycznych;
- 8) wnioski wynikające z oceny stanu zdrowia;
- 9) zalecenia lekarskie, w tym w zakresie korzystania z uprawnień, o których mowa w art. 55 ust. 2 i 3;
- 10) datę następnego badania profilaktycznego;
- 11) datę wydania orzeczenia lekarskiego;
- 12) podpis i oznaczenie lekarza przeprowadzającego badanie profilaktyczne.

3. Orzeczenie lekarskie jest przekazywane byłemu pracownikowi w sposób z nim uzgodniony. Kopię orzeczenia lekarskiego dołącza się do jego dokumentacji medycznej.

4. Wojewódzki ośrodek medycyny pracy aktualizuje dane, o których mowa w ust. 2, na podstawie posiadanej dokumentacji, a w przypadku jej braku – na podstawie danych uzyskanych od właściwego państwowego inspektora sanitarnego, który sprawował lub sprawuje nadzór nad warunkami pracy u pracodawcy.

Art. 57. 1. Jednostką koordynującą badania profilaktyczne, o których mowa w art. 55 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, jest Instytut Medycyny Pracy im. prof. dr med. Jerzego Nofera w Łodzi, zwany dalej „Instytutem Medycyny Pracy”.

2. W ramach koordynacji badań profilaktycznych Instytut Medycyny Pracy:

- 1) określa szczegółową metodykę tych badań oraz zapewnia jednolitą ocenę badań radiologicznych przeprowadzanych w ramach tych badań;
- 2) przeprowadza szkolenia dla lekarzy wykonujących te badania, obejmujące w szczególności metodykę i szczegółowy zakres informacji objęty dokumentacją medyczną, niezbędny do ustalenia zaleceń lekarskich;
- 3) udziela konsultacji lekarzom wykonującym te badania.

3. Wojewódzki ośrodek medycyny pracy, w którym wykonano byłemu pracownikowi, badania profilaktyczne wysyła do Instytutu Medycyny Pracy dokumentację medyczną tych badań w terminie 14 dni od dnia wydania orzeczenia lekarskiego.

4. Instytut Medycyny Pracy przedstawia ministrowi właściwemu do spraw zdrowia coroczne sprawozdanie z przeprowadzenia badań profilaktycznych za dany rok kalendarzowy według stanu na dzień 31 grudnia, w terminie do dnia 15 lutego następnego roku.

5. Zadania Instytutu Medycyny Pracy, o których mowa w ust. 2 i 4, są finansowane ze środków pochodzących z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia, w formie dotacji celowej.

6. Minister właściwy do spraw zdrowia opracowuje informację o sytuacji w zakresie chorób azbestozależnych byłych pracowników, uwzględniając liczbę wykonanych badań profilaktycznych, za dany rok kalendarzowy według stanu na dzień 31 grudnia, i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, ministrowi właściwemu do spraw pracy, rodziny i polityki społecznej, Głównemu Inspektorowi Pracy oraz Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu, w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

Art. 58. 1. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale, do spraw dotyczących zapewnienia opieki socjalnej i zdrowotnej dla pracowników i byłych pracowników, stosuje się przepisy rozdziału VI i VII działu X ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

2. Do dokumentacji medycznej w zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 581).

Rozdział 8

Administracyjne kary pieniężne

Art. 59. 1. Administracyjnej karze pieniężnej podlega ten, kto w ustawowym terminie nie składa lub nie aktualizuje deklaracji, o której mowa w art. 4 ust. 2.

2. Administracyjna kara pieniężna, o której mowa w ust. 1, wynosi nie mniej niż 500 zł i nie może przekroczyć 1 000 zł.

3. Administracyjne kary pieniężne można nakładać wielokrotnie, przy czym nie mogą one łącznie przekroczyć 5 000 zł w ciągu jednego roku.

4. Administracyjną karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, wymierza w drodze decyzji:

- 1) wójt, burmistrz, prezydent miasta w stosunku do użytkującego, który jest osobą fizyczną niebędącą przedsiębiorcą;
- 2) marszałek województwa w stosunku do użytkującego innego niż wskazany w pkt 1.

Art. 60. 1. Administracyjnej karze pieniężnej podlega ten, kto wbrew przepisom ustawy nie zgłosi zamiaru rozpoczęcia prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest właściwemu organowi lub właściwym organom, w terminie określonym w art. 20 ust. 1–3, 6 lub 7.

2. Administracyjna kara pieniężna, o której mowa w ust. 1, wynosi nie mniej niż 500 zł i nie może przekroczyć 1 000 zł.

3. Administracyjne kary pieniężne można nakładać wielokrotnie, przy czym nie mogą one łącznie przekroczyć 5 000 zł w ciągu jednego roku.

4. Administracyjną karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, wymierza w drodze decyzji:

- 1) właściwy inspektor pracy;
- 2) właściwy państwowy graniczny inspektor sanitarny;
- 3) właściwy państwowy powiatowy inspektor sanitarny;
- 4) właściwy organ nadzoru budowlanego;
- 5) właściwy starosta;
- 6) komendant właściwego terytorialnie wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej.

Art. 61. 1. Administracyjnej karze pieniężnej podlega ten, kto wbrew przepisom ustawy:

- 1) nie sporządza oceny ryzyka zawodowego, o której mowa w art. 10 ust. 1;
- 2) nie informuje o ryzyku zawodowym osoby narażonej na działanie azbestu;
- 3) nie weryfikuje oceny ryzyka zawodowego, w przypadkach o których mowa w art. 10 ust. 3;

- 4) nie zapewnia przeszkolenia osób narażonych na działanie azbestu, osób kierujących lub nadzorujących te osoby w zakresie, o którym mowa w art. 11 ust. 7 lub 8;
- 5) nie zapewnia przeszkolenia osób narażonych na działanie azbestu, osób kierujących lub nadzorujących te osoby w terminach określonych w art. 11 ust. 3;
- 6) prowadzi szkolenie w zakresie bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest nie spełniając warunków określonych w art. 13;
- 7) usuwa lub zabezpiecza wyroby zawierające azbest bez zezwolenia.

2. Administracyjna kara pieniężna za każde naruszenie, o którym mowa w ust. 1, wynosi nie mniej niż 1 000 zł i nie może przekroczyć 20 000 zł.

3. Administracyjne kary pieniężne można nakładać wielokrotnie, przy czym nie mogą one łącznie przekroczyć 200 000 zł w ciągu jednego roku.

Art. 62. 1. Administracyjnej karze pieniężnej podlega ten, kto wbrew przepisom ustawy:

- 1) nie oznakowuje urządzeń, instalacji, pomieszczeń, w których się one znajdują, lub dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest niezabezpieczonych trwale przed emisją azbestu;
- 2) nie opracowuje przed rozpoczęciem prac planu, o którym mowa w art. 19 ust. 1;
- 3) nie zapoznaje osób narażonych na działanie azbestu oraz osób kierujących lub nadzorujących te osoby z planem, o którym mowa w art. 19 ust. 1;
- 4) nie zapewnia odpowiednich maszyn i urządzeń stosowanych przy pracach polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest oraz warunków ich użytkowania, o których mowa w art. 22;
- 5) nie izoluje od otoczenia miejsca wykonywania prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest w sposób określony w art. 27 ust. 1 pkt 1;
- 6) nie ogradza miejsca wykonywania prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest w sposób określony w art. 27 ust. 1 pkt 2;
- 7) nie umieszcza tablic informacyjnych o narażeniu na działanie azbestu w sposób określony w art. 27 ust. 1 pkt 3;
- 8) nie stosuje w miejscu wykonywania prac polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest odpowiednich zabezpieczeń wskazanych w art. 27 ust. 1 pkt 5;

- 9) podczas wykonywania prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest nie utrzymuje wyrobów zawierających azbest w stanie wilgotnym przez cały czas wykonywania tych prac;
- 10) podczas wykonywania prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest usuwa wyroby zawierające azbest w sposób niezgodny z art. 27 ust. 3 pkt 2;
- 11) podczas wykonywania prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest odspaja wyroby zawierające azbest trwale związane z podłożem przy stosowaniu innych narzędzi niż wskazane w art. 27 ust. 3 pkt 3;
- 12) w przypadku usuwania wyrobów zawierających azbest w pomieszczeniach nie izoluje pomieszczeń, w których usuwane są wyroby zawierające azbest od pozostałej części budynku;
- 13) w przypadku usuwania wyrobów zawierających azbest w pomieszczeniach nie stosuje zespołu szczelnych pomieszczeń, o którym mowa w art. 27 ust. 4 pkt 2;
- 14) przygotowując odpady zawierające azbest do transportu nie opakuje ich zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 31 ust. 2 pkt 1–3;
- 15) nie oznakowuje odpadów zawierających azbest w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 31 ust. 2 pkt 4.

2. Administracyjna kara pieniężna za każde naruszenie, o którym mowa w ust. 1, wynosi nie mniej niż 1 000 zł i nie może przekroczyć 10 000 zł.

3. Administracyjne kary pieniężne można nakładać wielokrotnie, przy czym nie mogą one łącznie przekroczyć 100 000 zł w ciągu jednej kontroli.

Art. 63. Administracyjne kary pieniężne, o których mowa w art. 61 i 62, wymierza w drodze decyzji:

- 1) właściwy inspektor pracy,
 - 2) właściwy państwowy graniczny inspektor sanitarny,
 - 3) właściwy państwowy powiatowy inspektor sanitarny
- w zakresie swoich kompetencji.

Art. 64. 1. Administracyjną karę pieniężną uiszcza się w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu administracyjnej kary pieniężnej stała się ostateczna, na odrębny rachunek bankowy odpowiednio:

- 1) właściwego wójta, burmistrza, prezydenta miasta, starosty lub marszałka województwa;
- 2) właściwego okręgowego inspektora pracy;

- 3) właściwego państwowego granicznego inspektora sanitarnego;
- 4) właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego;
- 5) właściwego organu nadzoru budowlanego;
- 6) komendanta właściwego terytorialnie wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej.

2. Wpływy z tytułu administracyjnych kar pieniężnych, o których mowa w art. 59 ust. 1, wymierzonych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta stanowią dochód własny gminy, który przeznacza się na realizację działań polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest oraz transporcie i unieszkodliwianiu odpadów zawierających azbest.

3. Wpływy z tytułu administracyjnych kar pieniężnych, o których mowa w art. 59 ust. 1, wymierzonych przez marszałka województwa oraz wpływy z tytułu administracyjnych kar pieniężnych, o których mowa w art. 60–62, właściwy marszałek województwa, właściwy starosta, właściwy okręgowy inspektor pracy, właściwy państwowy graniczny inspektor sanitarny, właściwy państwowy powiatowy inspektor sanitarny, właściwy organ nadzoru budowlanego oraz komendant właściwego terytorialnie wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej przekazuje na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w terminie do końca następnego miesiąca po upływie każdego kwartału.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach

Art. 65. W ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) w art. 4 w ust. 1 w pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 12 w brzmieniu:

„12) kontrolę przestrzegania przepisów ustawy z dnia ... o wyrobach zawierających azbest (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 66. W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 437) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 15 uchyla się ust. 2;
- 2) w art. 21 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) okresowe badania lekarskie realizowane w trybie art. 229 § 5 Kodeksu pracy, w przypadku gdy podmiot, który zatrudniał pracownika, uległ likwidacji, z wyłączeniem badań wykonywanych w trybie art. 55 ustawy z dnia ... r. o wyrobach zawierających azbest (Dz. U. poz. ...).”;

- 3) art. 24 otrzymuje brzmienie:

„Art. 24. Do jednostek organizacyjnych służby medycyny pracy w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 799 i 1897).”.

Art. 67. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 160:

- a) w ust. 2 uchyla się pkt 1,
- b) w ust. 3 skreśla się wyrazy „azbestem i”;

- 2) w art. 400a w ust. 1 po pkt 8d dodaje się pkt 8e w brzmieniu:

„8e) działania polegające na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest oraz transporcie i unieszkodliwianiu odpadów zawierających azbest;”;

- 3) w art. 401 w ust. 7 w pkt 20 w lit. c kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 21 w brzmieniu:

„21) wpływy z tytułu administracyjnych kar pieniężnych, o których mowa w art. 59 ust. 4 pkt 2 oraz art. 60 – 62 ustawy z dnia ... o wyrobach zawierających azbest (Dz. U. poz. ...).”;

- 4) w art. 401c:

- a) po ust. 9c dodaje się ust. 9d w brzmieniu:

„9d. Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż kwota przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 21, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, przeznacza się na finansowanie działań polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest oraz transporcie i unieszkodliwianiu odpadów zawierających azbest.”;

- b) w ust. 10 i w ust. 11 w zdaniu pierwszym wyrazy „ust. 1–5 i 8–9c” zastępuje się wyrazami „ust. 1–5 i 8–9d”.

Art. 68. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1999) w art. 2 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje również osobom, o których mowa w art. 53 ustawy z dnia ... r. o wyrobach zawierających azbest (Dz. U. poz. ...), po spełnieniu warunków, o których mowa w ust. 3.”.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 834, 1089, 1222, 1847, 1853, 1914, 1946, 1940 i 1881.

Art. 69. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 43a ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przepisy ust. 3 nie naruszają obowiązków Funduszu w zakresie wysokości finansowania świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom po ukończeniu 65. roku życia wynikających z uprawnień, o których mowa w art. 43 i art. 44–46 oraz art. 55 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia r. o wyrobach zawierających azbest (Dz. U. poz.), w przypadku, o którym mowa w art. 44a ust. 2 ustawy o refundacji.”;

2) w art. 43b ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Przepis ust. 7 nie narusza obowiązków Funduszu w zakresie wysokości finansowania świadczeń opieki zdrowotnej wynikających z uprawnień, o których mowa w art. 43 i art. 44–46 oraz art. 55 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia r. o wyrobach zawierających azbest (Dz. U. poz. ...), w przypadku, o którym mowa w art. 44a ust. 2 ustawy o refundacji.”;

3) w art. 97:

a) w ust. 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 24 w brzmieniu:

„24) finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej, o których mowa w art. 55 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia o wyrobach zawierających azbest (Dz. U. poz. ...).”;

b) po ust. 8c dodaje się ust. 8d w brzmieniu:

„8d. Fundusz otrzymuje dotację z budżetu państwa na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej, o których mowa w ust. 3 pkt 24.”;

4) w art. 116 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) dotacje, w tym dotacje celowe przeznaczone na finansowanie zadań, o których mowa w art. 97 ust. 3 pkt 2f, 2g, 2h, 4c i 24;”.

Art. 70. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111, z 2024 r. poz. 1222 oraz z 2025 r. poz. 1757) w załączniku do ustawy w części III dodaje się ust. 47 w brzmieniu: „

1	2	3	4
	47. Zezwolenie na usuwanie lub zabezpieczanie wyrobów zawierających azbest:		

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 858, 1222, 1593, 1615 i 1915.

	1) Wydanie zezwolenia	616 zł	
	2) Zmiana zezwolenia	308 zł	

”

Art. 71. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 i 862) w art. 17 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Program obejmuje również działania polegające na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest oraz transporcie i unieszkodliwianiu odpadów zawierających azbest.”.

Art. 72. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 97 i 834) w art. 10 w ust. 1 w pkt 15d kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 15e w brzmieniu:

„15e) kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia ... o wyrobach zawierających azbest (Dz. U. poz. ...), w szczególności w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy osobom narażonym na działanie azbestu w miejscu wykonywania pracy.”.

Art. 73. W ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 581) w art. 26 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) organom władzy publicznej, w tym Rzecznikowi Praw Pacjenta, Narodowemu Funduszowi Zdrowia, organom samorządu zawodów medycznych oraz konsultantom w ochronie zdrowia, Rzecznikowi Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, a także Instytutowi Medycyny Pracy im. prof. dr med. Jerzego Nofera w Łodzi, w zakresie niezbędnym do wykonywania przez te podmioty ich zadań, w szczególności nadzoru i kontroli;”.

Art. 74. W ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 930 oraz z 2023 r. poz. 1938) w art. 44a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku zbiegu uprawnień, o których mowa w art. 43-45 ustawy o świadczeniach oraz w art. 55 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia r. o wyrobach zawierających azbest (Dz. U. poz. ...), osoba wydająca leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne ma obowiązek wydać lek lub środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego z najniższą wysokością dopłaty.”.

Art. 75. W ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.⁹⁾) po art. 101a dodaje się art. 101b w brzmieniu:

„Art. 101b 1. Do prac budowlanych, rozbiórkowych lub remontowych, gdzie występują wyroby zawierające azbest, stosuje się przepisy ustawy z dnia ... o wyrobach zawierających azbest (Dz. U. poz. ...).

2. W sprawach dotyczących postępowania z odpadami zawierającymi azbest w zakresie nieuregulowanym w ustawie, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.”.

Rozdział 10

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 76. 1. Do spraw, o których mowa w art. 5–7a ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2020 r. poz. 1680), wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Orzeczenie lekarskie oraz termin następnego badania profilaktycznego zawarte w książeczce badań profilaktycznych, wydanej na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 83, zachowują moc do czasu wydania orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 56 ust. 2 ustawy.

Art. 77. 1. Ocenę ryzyka zawodowego, o której mowa w art. 10 ust. 1, sporządza się i dokumentuje do dnia 20 grudnia 2025 r., chyba że aktualna ocena ryzyka zawodowego uwzględnia rodzaj i poziom narażenia na działanie azbestu.

2. Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, wydane na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, zachowuje ważność do dnia 20 grudnia 2025 r.

3. Jeśli ostatni dzień ważności zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest przypada w okresie od dnia wejścia w życie ustawy do 20 grudnia 2025 r. okres ważności zaświadczenia ulega przedłużeniu z mocy prawa, jednak nie dłużej niż do dnia 20 grudnia 2025 r.

⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1597, 1688, 1852 i 2029 oraz z 2024 r. poz. 1914, 1834, 1911 i 1914.

4. Wykonawca prac prowadzi działalność w zakresie usuwania lub zabezpieczania wyrobów zawierających azbest na dotychczasowych zasadach do dnia uzyskania zezwolenia, jednak nie dłużej niż do dnia 20 grudnia 2025 r.

5. Jednostka szkoleniowa prowadzi działalność szkoleniową w zakresie bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest na dotychczasowych zasadach do dnia uzyskania wpisu do rejestru jednostek szkoleniowych, jednak nie dłużej niż do dnia 20 grudnia 2025 r.

Art. 78. Oznakowania wyprodukowane i wprowadzone do obrotu zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest oraz art. 163 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska zachowują ważność do czasu zapewnienia informacji o potencjalnym ryzyku narażenia na działanie azbestu.

Art. 79. Kierownik wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy powołany na to stanowisko na podstawie ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pozostaje na swoim stanowisku do dnia powołania kierownika wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Art. 80. Użytkujący przeprowadza inwentaryzację, o której mowa w art. 4 ust. 1, i składa deklarację, o której mowa w art. 4 ust. 2, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 81. 1. Rejestry rodzaju, ilości oraz miejsc występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, o których mowa w art. 162 ust. 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, prowadzone przez marszałków województw na podstawie przepisów dotychczasowych przenosi się, w zakresie wyrobów zawierających azbest, do Bazy Azbestowej, o której mowa w art. 38 ust. 1.

2. Konto użytkownika rejestru wraz z hasłem dostępu do tego konta staje się kontem użytkownika Bazy Azbestowej wraz z hasłem dostępu do tego konta.

Art. 82. 1. W latach 2026–2035 maksymalny limit wydatków ministra właściwego do spraw gospodarki będący skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi w:

- 1) 2026 r. – 463 tys. zł;
- 2) 2027 r. – 480 tys. zł;
- 3) 2028 r. – 480 tys. zł;
- 4) 2029 r. – 500 tys. zł;
- 5) 2030 r. – 500 tys. zł;

- 6) 2031 r. – 500 tys. zł;
- 7) 2032 r. – 500 tys. zł;
- 8) 2033 r. – 520 tys. zł;
- 9) 2034 r. – 520 tys. zł;
- 10) 2035 r. – 520 tys. zł.

2. W latach 2026–2035 maksymalny limit wydatków ministra właściwego do spraw zdrowia będący skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi w:

- 1) 2026 r. – 1 168 tys. zł;
- 2) 2027 r. – 1 168 tys. zł;
- 3) 2028 r. – 1 168 tys. zł;
- 4) 2029 r. – 1 168 tys. zł;
- 5) 2030 r. – 1 168 tys. zł;
- 6) 2031 r. – 1,168 tys. zł;
- 7) 2032 r. – 1 168 tys. zł;
- 8) 2033 r. – 1 168 tys. zł;
- 9) 2034 r. – 1 168 tys. zł;
- 10) 2034 r. – 1 168 tys. zł.

3. W latach 2026–2035 maksymalny limit wydatków ministra właściwego do spraw pracy będący skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi w:

- 1) 2026 r. – 1 100 tys. zł;
- 2) 2027 r. – 1 100 tys. zł;
- 3) 2028 r. – 1 100 tys. zł;
- 4) 2029 r. – 1 100 tys. zł;
- 5) 2030 r. – 1 100 tys. zł;
- 6) 2031 r. – 1 100 tys. zł;
- 7) 2032 r. – 1 100 tys. zł;
- 8) 2033 r. – 1 100 tys. zł;
- 9) 2034 r. – 1 100 tys. zł;
- 10) 2035 r. – 1 100 tys. zł.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1, oraz w razie potrzeby wdraża mechanizmy korygujące, o których mowa w ust. 7.

5. Minister właściwy do spraw zdrowia monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 2, oraz w razie potrzeby wdraża mechanizmy korygujące, o których mowa w ust. 7.

6. Minister właściwy do spraw pracy monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 3, oraz w razie potrzeby wdraża mechanizmy korygujące, o których mowa w ust. 7.

7. W przypadku gdy wielkość wydatków po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 65% limitu wydatków przewidzianych na dany rok, minister właściwy do spraw gospodarki, zdrowia oraz pracy obniża wielkość środków przeznaczonych na wydatki w drugim półroczu o kwotę stanowiącą różnicę między wielkością tego limitu a kwotą przekroczenia wydatków.

Art. 83. Traci moc ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest.

Art. 84. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM
Michał Frączkiewicz
Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Legislacyjnego
w Ministerstwie Rozwoju i Technologii
/podpisano elektronicznie/

Załącznik do ustawy z dnia ...
(Dz. U. poz. ...)

Wykaz podmiotów:

- 1) Fabryka Okładzin Ciernych „FOMAR ROULUNDS” S.A. w Markach k. Warszawy (poprzednia nazwa – Fabryka Okładzin Ciernych „POLMO”) wraz z kooperantami;

- 2) Przedsiębiorstwo Państwowe „GAMBIT” Zakład Pracy Chronionej w Lubawce (poprzednia nazwa – Zakład Wyrobów Azbestowych „GAMBIT” w Lubawce);
- 3) Wytwórnia Uszczelek „MORPAK” Sp. z o.o. w Gdańsku;
- 4) Fabryka Odzieży i Tkanin Żaroodpornych „IZO-TERM” w Gryfowie Śląskim (poprzednia nazwa – Dolnośląskie Zakłady Uszczelnień i Wyrobów Azbestowych „AZBESTOLIT” w Gryfowie Śląskim);
- 5) Zakłady Wyrobów Uszczelniających i Termoizolacyjnych POLONIT Sp. z o.o. w Łodzi (poprzednie nazwy: Zakłady Uszczelnień i Wyrobów Azbestowych AZBEST, Zakłady Uszczelnień Azbestowych POLONIT);
- 6) Mazowieckie Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „Izolacja” w Małkini (poprzednia nazwa: Zakład Wyrobów Azbestowo-Cementowych w Małkini);
- 7) Pruszkowskie Zakłady Materiałów Izolacyjnych w Pruszkowie;
- 8) Lubelskie Zakłady Eternitu w Lublinie;
- 9) Zakład Produkcji Płytek Cementowo-Azbestowych w Końskowoli k. Puław;
- 10) Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „IZOLACJA” w Jarocinie;
- 11) Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Izolacji Budowlanej w Katowicach;
- 12) Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Izolacji Budowlanej w Katowicach Oddział w Pruszkowie;
- 13) BEMA Fabryka Płyt Filtracyjnych i Tektury w Pilchowicach (poprzednia nazwa – Fabryka Płyt Filtracyjnych „FILTR” w Pilchowicach);
- 14) „Dachy Szczucińskie” Sp. z o.o. w Szczucinie (poprzednie nazwy: Zakład Wyrobów Azbestowo-Cementowych w Szczucinie, Przedsiębiorstwo Materiałów Budowlanych „IZOLACJA”, „ETERNIT” Polsko-Austriacka Sp. z o.o.);
- 15) Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „IZOPOL” S.A. w Trzemesznie;
- 16) Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „IZOLACJA” w Ogrodzieńcu (poprzednia nazwa – Zawierciańskie Zakłady Eternitu w Ogrodzieńcu);
- 17) Fabryka Styropianu i Wyrobów Pokryciowych „Izolacja” PP w Wierzbicy k. Radomia (poprzednie nazwy: Zakłady Wyrobów Azbestowo-Cementowych w Wierzbicy, „Izolacja Wierzbica” Fabryka Styropianu i Wyrobów Pokryciowych PP);
- 18) „POLIFARB – CIESZYN” S.A. we Wrocławiu (poprzednia nazwa – „POLIFARB” Wrocławska Fabryka Farb i Lakierów);

- 19) PPHU HAMEX we Wrocławiu (poprzednia nazwa – Wyrób Okładzin Hamulcowych i Renowacja Korków);
- 20) Kombinat Budowlany we Włocławku;
- 21) Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Parczewie;
- 22) Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Wdrożeniowe „Polinova” Sp. z o.o. w Katowicach – Zakład w Trzebini (poprzednie nazwy: Zjednoczone Fabryki Portland Cementu „Firlej” w Górcie, Chrzanowskie Zakłady Eternitu w Trzebini – Sierszy, Zakłady Wyrobów Azbestowo-Cementowych w Szczucinie, Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „Izolacja” w Ogrodzieńcu – Zakład w Trzebini);
- 23) Metsa Tissue S.A. w Konstancinie-Jeziornie (poprzednia nazwa – Warszawskie Zakłady Papiernicze);
- 24) Zakłady Chemiczne i Tworzyw Sztucznych Boryszew S.A. w Sochaczewie (poprzednia nazwa – Zakłady Chemiczne „Boryszew”);
- 25) KONIMPEX Sp. z o.o. Konin, Oddział w Sokółce (poprzednia nazwa – Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe KONIMPEX Sp. z o.o. w Koninie, Oddział w Sokółce);
- 26) Wytwórnia Materiałów Izolacyjnych Azbestowo-Cementowych S.C. w Żelechach;
- 27) Wytwórnia Uszczelek „MORPAK” Sp. z o.o. w Łapinie;
- 28) PILKINGTON POLSKA S.A. w Sandomierzu (poprzednia nazwa – Huta Szkła Okiennego „Sandomierz”);
- 29) Przedsiębiorstwo Sprzętu Ochronnego Maskpol S.A.